JAVA-BODE.

NIEUWS- HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIE.

A°. 1855. **Woensdag 7 November.** **N°. 89.**

Prijs per halfjaar voor *Batavia* .... *f.* 12.50
„ „ „ „ *Java* .... „ 15.—
„ „ „ „ *Buitenbezittingen* ...... „ 17.50
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven *franco.*

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, vóór posttijd.

De prijs der Advertentiën is... *f* —,60 duiten voor de *Vijf woorden.*
Bij eerste of meerdere herhaling —,20 „ „ „ „ „
Behalve het Zegel voor den Lande.

Bij deze Courant behoort één BIJVOEGSEL.

Civiel Departement.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, met behoud van regt op pensioen, de opziener der 1e klasse bij den waterstaat en 's lands civiele werken te Batavia *P. van Oers.*

Verleend:

Een 2jarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den assistent-resident van Tebing Tingie (residentie Palembang) *J. F. R. S. van den Bossche.*

Militair Departement.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, uit Zr. Ms. militaire dienst, met behoud van regt op pensioen, de inlandsche 2e luitenant der infanterie *Sodiwongso.*

ADVERTENTIE.

Ingevolge bekomen last, wordt bekend gemaakt, dat Zijne Excellentie de Gouverneur-Generaal gewone audientie zal verleenen op Maandag den 12 dezer, ten **10** ure, aan het gouvernements hôtel te Rijswijk.

Belanghebbenden worden verzocht hunne namen duidelijk te schrijven en hunne titels te vermelden, bij de uitsluitend aan den adjudant van dienst te rigten aanvragen om audientie.

Buitenzorg, den 4den November 1855.

De Kapitein-Adjudant,
BERING LIESBERG.

Advertentien.

Met referte aan de door den directeur der producten en civiele magazijnen geplaatste advertentie in de Javasche Courant no. 88, maakt de resident van Batavia, bekend dat, door hem, op Zaturdag den 22sten December aanstaande, des voormiddags ten 10 ure, in 's lands kleeding en provisiepakhuizen zullen worden verkocht:

83 1/16 en
94 1/4 realen stofgoud, afkomstig van Pontianak en Banjermassing, benevens eene hoeveelheid goud van Batjan, ter zwaarte van 14 1/8 spaanschen mat.

Debiteuren aan het vendudepartement alhier, over de maand Julij jl., worden door den resident, superintendent, herinnerd, dat de aanzuivering van hun debet uiterlijk vóór ultimo dezer ten vendukantore moet geschieden, wanneer zij zich tegen geregtelijke vervolgingen wenschen te vrijwaren.

Landmail van November.

De directeur der posterijen herinnert belanghebbenden dat, het mailstoomschip in November den 11den zullende vertrekken, de brievenpakketten daarmede te verzenden, bij het postkantoor te Weltevreden zullen worden gesloten op Zaturdag den 10den November aanstaande:

a. des avonds ten 8 ure, voor Europa, Britsch-Indie, China, enz. enz.
b. des middags ten 1 ure, die voor Banka, Palembang, Billiton en Riouw.

Vendutien.

Donderdag 8 November, voor het locaal der weeskamer.

en

voor het commissiehuis *Van Slooten, Morgan & Co.*

Vrijdag 9 November, voor het commissiehuis van gebr. *Roselje & Co.*

Maandag 12 November, ten huize van wijlen den heer *L. Bohl,* op Molenvliet.

Oproeping van Crediteuren.

In de *Javasche Courant* van heden, worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in den navolgenden boedel:

Door de boedelkamer te Soerabaya: van den chinees *Yap Tjaauw.*

Vertrekkende Personen.

Wed. *H. Bohl,* geb. *van Es.*

Aangekomen Vreemdelingen.

Van den 1 tot en met 6 November 1855.

HOTEL DER NEDERLANDEN. *J. E. de Man,* van Onrust; — *G. A. Magnin,* van Soerabaya.

ROTTERDAMSCH HOTEL. *A. J. van Dijck en familie,* van Pandeglang; — *F. Dolij,* van Samarang; — *B. A. Hogen,* van Buitenzorg; — Mejufr. *Bölke,* van idem.

MARINE HOTEL. *H. Olie,* van Amsterdam; — *W. P. J. Schluter,* van idem; — *E. A. Mourier,* van Eilenburg; — *J. Muller,* van Rotterdam; — *W. Mason der Tak,* van Melbourn; — *J. G. Ekmann,* van Sydney; — *W. L. Kaak,* van Antwerpen; — *J. M. Bolk,* van Sammehof; — *Mertens,* van Amsterdam; — *de Grijs,* van idem; — *Th. Muller,* van Rotterdam,

JAVA HOTEL. *K. L. Swart,* van Cheribon; — *J. E. Erdman,* van Batavia; — *B. H. Kuijper,* van idem.

HOTEL WILLEM II. *J. van Weeren,* van Nederland.

Advertentiën.

Getrouwd:

FREDERICUS DE BLIJ
en
CHRISTINA CORNELIA VAN GESSEL.

SAMARANG, *den 24 October* 1855. (2146)

Getrouwd:

H. H. BOREL,
1ste Luitenant der Genie en Sappeurs.
en
H. E. POTTER.

SAMARANG, 31 *October* 1855. (2155)

Getrouwd:

P. RUYL
en
T. RUYL
van Batavia.

SOERABAYA, 31 *October* 1855.

Getrouwd:

J. A. IMMINK,
met
H. E. VAN BATTUM.

BATAVIA, 1 *November* 1855. (2135)

Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER, *J. M. Diepenbroek, Halewijn.*

SOERABAYA, 23 *October* 1855. (2100)

Bevallen van een ZOON, *Aletta Lamberta Hempenius,* geboren *Ockerse,* welke kort na de geboorte overleed.

DJOCJOKARTA, 26 *October* 1855. (2156)

Voorspoedig bevallen van eenen ZOON, *A. Deeleman, Tromp.*

BATAVIA, 4 *November* 1855. (2174)

Heden overleed alhier mijn geliefde echtgenoot, *Robert Powell Saul,* in den ouderdom van 38 jaren.

(2171) Wed. SAUL, *Medhurst.*

BATAVIA, 24 *October* 1855.

Heden overleed na een langdurig smartelijk lijden in den jeugdigen leeftijd van acht jaren onzen broeder en behuwdbroeder *Arnold Bernard van der Does.*

N. D. LAMMERS VAN TOORENBURG.
C. A. C. LAMMERS VAN TOORENBURG,
geb. *van der Does,*
C. BOERS.
A. A. BOERS,
geb. *van der Does.*
G. S. VAN DER DOES. (2132)

MEESTER CORNELIS, 26 *October* 1855.

Heden ontving ik tot mijne bittere smart het zoo treurig berigt, dat mijne brave gade, vrouwe *Gesina Alida van der Meer van Kuffeler,* geboren *Nolthenius van Elsbroek,* op den 15 Augustus jl. te 's Gravenhage aan een langdurig ziels- en steeds toenemend ligchaamslijden bezweken is.

Zij stierf als een offer van zeldzame moedertrouw, en ook daarom zal hare dierbare nagedachtenis mij dubbel onvergetelijk blijven!

(2154) F. C. VAN DER MEER VAN KUFFELER.
Predikant.

SAMARANG, 26 *October* 1855.

Op heden overleed alhier, in den ouderdom van 49 jaren, onze geliefde Vader en Behuwdvader, de Weledel Gestrenge heer *E. Reck,* gep. Kapitein der infanterie.

Uit aller naam,

(2157) P. WEIJERMANS.

MALANG, 28 *October* 1855.

Eenige kennisgave.

Vendutie
à 4 pCt. Vendu Salaris,
op Donderdag den 8sten November

voor het commissiehuis van van *Slooten, Morgan & Co.,* van diverse lijnwaden, spijkers, meubelen, enz.

(2149)

Op de Vendutie van den 8 November 1855

zal in het lokaal en ten overstaan van de weeskamer te Batavia, precies ten 11 ure, verkocht worden, voor rekening van den boedel van wijlen den weleerwaarden heer *N. Pluim Mentz:*

Een erf en steenen huis, met twee rijen steenen bijgebouwen, staande en gelegen op Weltevreden, blok H, deel 3, sectie IV, No. 16, getaxeerd op *f* 19.000.—

(2134)

Op verzoek van den heer *P. Schreuder,* koopman, wonende te Buitenzorg, en krachtens vonnis van den Raad van Justitie te Batavia, van den 5 October 1855, zullen op **Zaturdag den 17 November 1855,** des morgens om acht ure, ter hoofdplaatse Bandong, door tusschenkomst van het vendukantoor, de goederen van den heer *D. P. Kesler,* koopman, wonende te Bandong, **in het openbaar worden opgeveild;** geschiedende deze aankondiging in voldoening aan ar-

---

DE BETRAPTE DIEF (*vervolg en slot.*)

Met dien vorm en toon van schrijven had ik de bedoeling den schuldige alle hoop te ontnemen, om zijn misdrijf te bemantelen, en dat doel werd door mij bereikt. De passage in mijnen brief, vermeldende »hoe hij door hem onzigtbare oogen, ten vorigen jare, was gadegeslagen" en waarmede ik het alziend oog van den Alomtegenwoordige bedoelde, bragt hem — zoo als ik later vernam — op de gedachte, dat ik zelf hem bespied had, en nu sprak het geweten zoo luide, dat hij niet meer bij magte was het tot zwijgen te brengen. Met mijn ferm geschrijf aan den armen zondaar had ik niets anders op het oog.

Reeds den volgenden dag ontving ik een bezoek van zijne radelooze vrouw en broeder, mij eene schriftelijke schuldbekentenis van zijne hand overreikende, daar hij zelf geen moed had mij onder de oogen te komen. De ongelukkige vrouw smeekte mij, dat ik, om harent wille, en om den wille harer onschuldige kinderen, niet tot eene openlijke vervolging wilde overgaan, onder aanbod, om het mij ontvreemde, ten vorigen jare, in termijnen, te rembourseren. Ook de broeder, een zeer geschikt mensch, ondersteunde de bede zijner zuster, tevens met het aanbod, dat hij voor de rigtige teruggave zorgen zou. Ik voelde een innig medelijden met de beklagenswaardige vrouw en moeder, en hield mij schijnbaar afkeerig, om in eenige schikking te treden. Mijne voorname bedoeling, met mijne aanvankelijk schijnbare onverzettelijkheid, was om den schuldige aan het meer onmiddelijk op en toezigt van zijne huisvrouw en broeder te onderwerpen; en dit stelde ik als eene voorwaarde, waaraan mijne inschikkelijkheid onderworpen zou wezen. Het behoeft geen betoog, dat de door mij gestelde voorwaarde dankbaar werd aangenomen. Mijnerzijds nam ik aan, om de zaak niet in regten te vervolgen, onder bedreiging, dat, zoo wanneer de schuldige zich niet betamelijk gedroeg, hij alsdan verzekerd kon wezen, dat ik in zijne schriftelijke schuldbekentenis een middel in handen had, magtig genoeg om hem in bedwang te houden! —

— Ik heb mijn verhaal geëindigd, mijne heeren!" dus besloot de heer B., en wij allen, ook onze vriend van de Regtbank, hadden den spreker met genoegen aangehoord. Een der heeren maakte alleen de opmerking:

— Ik weet het niet; maar ik geloof, dat ik dien vent aan het geregt zou hebben aangegeven."

De heer B. gaf daarop het volgende ten antwoord:

— Dat is mij door meer gezegd, en ook mijn oud-geregts-dienaar wilde dien weg: »want zeide hij: »waarvoor was anders de justitie in 't land, dan om de boosdoeners te straffen!" en mogelijk is onze vriend van de regtbank ook van dat gevoelen, en is dit zoo, dan zij het mij vergund met hem van opinie te verschillen. Mij is menig voorbeeld bekend van hen, die het gebeurde aangaven; maar later daarover niets dan berouw gevoelden. Ik heb daarover mijne eigene denkbeelden. Ik acht het gelukkig in een land te leven, waar de bestaande strafwetten het misdrijf pogen te beteugelen en den misdadiger straffen, en dat er regtbanken en hoven bestaan, bestemd om die wetten te doen eerbiedigen, want op die wijze alleen kan de veiligheid van personen en bezittingen verzekerd worden. Is er alzoo een misdrijf gepleegd, waarbij het ons én aan de middelen én aan het vermogen ontbreekt, om den misdadiger uit te vinden of op te sporen, dan blijft ons wel niets anders over, dan dat wij de veelvermogende hulp der regterlijke magt inroepen. Maar in het geval, dat ik aan de heeren verhaald heb, zou de justitie, ook met den besten wil, den dief niet hebben kunnen uitvinden, omdat zij, in den weg van regten, daartoe de middelen niet bezat, die het in mijne magt stond aan te wenden, en waardoor ik den misdadiger op heeter daad betrapte. Het is zoo, nu had ik den overtuigden dief aan de straffende hand der geregtigheid kunnen overleveren, en *de Hooge* ware dan gewis voor eenige jaren, gevangen gezet. Maar dan waren zijne onschuldige vrouw en zijne onnoozele kinderen geheel onverdiend, wel het zwaarst van allen gestraft geworden; daar met de detentie van den man en vader, het ge-

tikel 470 van het Reglement op de burgerlijke Regtsvordering.

BANDONG, den 2 November 1855.

De Commissaris voor de compulsoiren, belast met de functien van buitengewoon deurwaarder bij den Raad van Justitie voor Bandong in de afdeeling Bandong,

C. A. VERMANDEL.

Op de Vendutie van Donderdag 8 November, zullen almede worden verkocht:

een Giek met zeilen en toebehooren, Boter, Chitzen, een partij Zweedsch IJzer, Bendi lantaarns, enz.

(2169) VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.

Vendutie

op Vrijdag den 9den November 1855,

voor het commissiehuis van *Geb. Roselje & Co.*, van eau de Cologne, glaswerk, kistjes witte zeep voor huiselijk gebruik, een partijtje 1ste soort champagne, een factuur diverse vloerkleeden en alcatieven, diverse verwwaren, losse en gezette brillanten, 22 kisten en balen beschadigde lijnwaden, enz. (2148)

Vendutie

op Donderdag den 15 November 1855,

in een der pakhuizen van de Java Bank, door *Vaupel & Co.*,

van diverse koopmansgoederen, benevens een gedeelte der lading van het fransche schip Coquimbo, als: groote spiegels, schilderijen, waaronder in olieverw, fraaije engelsche lampen, als: 180 stuks tafellampen, 100 hanglampen met evenwigt, 75 kantoorlampen, alles compleet, porceleinen tafelserviezen voor 12, 24 en 36 personen, effen witte en gedecoreerde theeserviezen, presse-papiers, bloemvazen, étagère ornamenten, enz., engelsch pleetwerk, als: bladen, theeserviezen, baniloires, groentenschotels, likeurstellen, zuurzetjes, olieen azijnzetjes, kandelabres, blakers, enz., glas- en cristalwerk, galanterien en kramerijen, zadels, wagenen bendietpigen, zweepen, karwatsen, wandelstokken, superieure scheermessen en scharen, fijne tafelmessen, orgels met mecanique figuren, tableaux met uur- en speelwerk, eene kist papeterien, luxepapier, speelkaarten, 2 kisten Eng. parfumerien, mode artikelen, heerenhoeden, waaronder vorm Gibus, mahoniehouten meubelen, toiletspiegels, enz., enz.,

almede:

10⅓ pijpen cognac, 50 dozijn champagne, 75 manden à 1 dozijn bordeaux bier, vruchten op water, siroop en op brandewijn, engelsche en fransche zuren, macaroni, vermicelli, 50 kistjes tafelspijnen, pullen amandelen en hazelnoten, confituren, marmelades, fransche conserves, enz., enz., alles daags te voren voor een ieder te bezigtigen. (2151)

ONTVANGEN

Bij B. J. LEON, Bazaar Pisang.

Opregte Bergen op Zoomsche Anschovisch.
Brunswijksche Soucis de belogne en andere soorten in blik.
Versche Zoetemelksche Kaas.
Delftsch Kruid in porten, blik Sucade, Snippers, Secretaris- en Klontjes Koek, in blikken van 1, 2 en 4 stuks, als ook:
Frambozen Koekjes en vele Provisiën meer.

(2160)

Joseph Rodgers & Sons,

Superior Razors,

No. 6, Norfolk Street, Sheffield,

(2163) Bij S. D. BRANDON, in de Stad en op Passer Senin.

Landmail Koffers

voor Heeren en Dames, in alle grootens, bij

(2164) S. D. BRANDON.

Bij S. B. VAN KLEEF & Co.
Passer Pisang.

De Eerste NIEUWE

HARING,

1855,

aangebragt met het Schip *Australia*, Kapt. *J. C. Harten*.

(2161)

Koetsiers Hoeden

op nieuw ontvangen bij

(2165) S. D. BRANDON.

PUIKE OUDE MANILA SIGAREN

(JULIJ 1854)

No. 2 en 3, Havanah model.

(2144) PLUMP & Co.

Poudre de violette Anglaise,

Tarlatanne blanche, Crêpe, rose, bleu, noir, blanc, rouge, Eau-de-rose de Perse, Casquettes pour enfants, (Petten) chez

(2139) M. JANET.

Dépôt van geraffineerde Suiker

bij **VAUPEL & Co.**

De ondergeteekenden hebben de eer het Publiek te verwittigen, dat bij hen verkrijgbaar is de Suiker uit de raffinaderij van den heer *H. Mac Gillavry*, nabij Soerabaya; aangezien de bewerking op eene groote schaal geschiedt, is dezelve tegen ƒ 8.— contant per mandjes van ¼ picol. No. 1, te verkrijgen; de ten dezen gevolgde nieuwe wijze van bewerking verdient, als meer zoetdeelen inhoudende, verre de voorkeur boven de gewoonlijk gevolgde.

(2129) VAUPEL & Co.

ƒ 90,000

of minder, uit het Weduwen- en Weezenfonds van Burgerlijke Ambtenaren in Nederlandsch-Indië, in leen te bekomen, onder verband van vaste goederen.

De eerste Amanuensis van opgemeld fonds,

(2152) VAN BERCKEL BIK.

NORTHERN ASSURANCE COMPANY.

Established 1836

For Fire and Life Assurances.

Capital £ 1,259,760 Sterling.

The undersigned have been appointed Agents for Java and the surrounding Dutch Possessions, and are now prepared to receive applications for Insurance.

(2016) MORGAN, MELBOURN & Co.

BATAVIA, 5th *September* 1855.

NORTHERN ASSURANCE COMPANY.

Opgerigt in 1836

Voor Brand- en Levensverzekeringen.

Kapitaal £ 1,259,760 Sterling.

De ondergeteekenden, benoemd zijnde tot Agenten van Voornoemde Maatschappij voor Java en de omliggende Nederlandsche Bezittingen, zijn thans bereid om aan verzoeken ter Verzekering gevolg te geven.

(2017) MORGAN, MELBOURN & Co.

BATAVIA, 5 *September* 1855.

1ste Bataillon Infanterie. Hoornmuziek.

Eenige koperen Blaas-Instrumenten van gemeld korps, kunnen tegen een billijken prijs worden overgenomen.

Reflecterenden gelieven zich te vervoegen bij

de Officieren Commissarissen,

J. H. DONLEBEN, Kapitein.
E. R. GOTELING VINNIS, 1ste Lt. Adj.

(2159)

Debiteuren en crediteuren in den boedel van wijlen den heer *R. P. Saul*, worden verzocht binnen drie maanden betalingen of aangiften te doen aan

De Gemagtigden van de Executrice,

(2170) A. FRASER.
S. CARROLL.

BATAVIA, 1 *November* 1855.

PHOENIX FIRE OFFICE.

Gevestigd te Londen sedert 1782.

Ongelimiteerd Kapitaal.

De Ondergeteekenden, Agenten dezer Maatschappij, blijven voortdurend verzekeringen sluiten tegen Brandschade op Woon- en Pakhuizen, Meubelen, Koopmansgoederen, enz., zoo mede op Suiker-, Koffij- en Thee-Etablissementen, tegen de volgende premiën:

Op Gebouwen van Steen met Pannen gedekt, gelegen in Steden, zoomede op Goederen in dezelve .... 1% 's jaars.

Op Gebouwen van Steen met Pannen gedekt, gelegen buiten Steden, en afgezonderd van andere Gebouwen, zoomede op Goederen en Meubelen daarin aanwezig... 1¼% »

Op Suiker-, Koffij- en Thee-Etablissementen.

Gebouwen van Steen met Pannen gedekt, zoomede op Goederen, Producten, Machineriën, Gereedschappen, enz., daarin aanwezig .... 3/4% 's jaars.

Op Gebouwen van Steen en Hout of van Hout alleen met Pannen gedekt, zoomede op Goederen, enz., daarin aanwezig.... 1%

Op Gebouwen van Hout, met Sirappen gedekt, zoomede op Goederen, enz., daarin aanwezig .... 1½% 's jaars.

Op Schepen, liggende op Reeden...... 1% »

(2073) E. MOORMANN & Co., te Batavia.
J. KNAGGE & Co., te Samarang.
P. KERVEL & Co., te Soerabaya.

128ste

FRANKFORTER LOTERIJ.

Zesde Klasse.

Heele, Halve en Kwart Loten in deze klasse te bekomen.

Een Heel Lot à ƒ 100. Een Half Lot à ƒ 50. Een Kwart Lot à ƒ 25.
Tien Halve Loten of Twintig Kwart Loten ƒ 475.
Twintig dito » Veertig dito - 900.

Bij

(2070) H. M. VAN DORP, te Batavia.

128ste FRANKFORTER LOTERIJ.

Vierde Klasse.

Uitgekomen met een prijs van ƒ 15, de nommers 15760, 24854, 6280, 15809, 17629, 4942, 14466, 4668, 14935, en No. 16745 met ƒ 1000.

Vijfde Klasse.

Uitgekomen met een prijs van ƒ 20, de nommers 12988, 7916, 17277, 24847, 22873, 14764, 12235, 19499, 557, 15117, 1382, 5977, 23981, en met ƒ 100 No. 19500. (2069)

---

zie van alle bestaanmiddelen werd beroofd; om nu niet te spreken van de schande, waarmede de menschen over het algemeen gewoon zijn, de betrekkingen van een misdadiger te overladen. Maar gesteld eens, dat dit het geval met de vrouw en kinderen niet geweest ware, en dat medelijdende menschenvrienden of bloedverwanten hen voor gebrek hadden weten te bewaren, wat had *de Hooge*, na zijn ontslag uit de gevangenis, moeten aanvangen? Wie zou den voormaligen gevangene, den, wegens huisdiefstal gestraften, in zijne dienst hebben willen nemen? Het is toch genoeg bekend, dat gevangenissen, waarin de gevangenen vrije gemeenschap met elkander hebben, als zoo vele scholen voor het misdrijf moeten beschouwd worden. Waren alle onze gevangenissen zoodanig ingerigt, dat zij den stelsel van afzondering, zoodanig ingerigt, dat zij den naam van verbeterhuizen konden dragen, dan kon men eenige hoop koesteren op de zedelijke verbetering van den gestrafte, maar nu vergeet een ieder, en dat niet ten onregte, dat de misdadiger van kwaad tot erger is overgeslagen, en geeft hem prijs aan verachting en terugzetting, en bij gevolg aan gebrek en armoede. Het lust stond mij ten aanzien van *de Hooge* voor den geest, en ik vond geen vrijheid om den misdadiger en zijne onschuldige betrekkingen daaraan te onderwerpen, door hem in handen van het geregt over te leveren. Ik besloot te beproeven, om hem te verbeteren. Werd hij daarbij minder zwaar gestraft, dan dat hij, gedurende eenige jaren, in den kerker had moeten zuchten? Ik geloof het niet. Want ik liet hem zijne gewone betrekking bij mij behouden, en telkens, wanneer hij ten mijnent kwam, stond het gevoel van berouw en schaamte in gelaat en houding uitgedrukt. In de volgende jaren was hij, gedurende de zomermaanden, op de gewone wijze, bij mij werkzaam, en had hij het *corpus delicti*, in de voor hem zoo noodlottige schrijftafel voor oogen! Zeker hadden geene kerkermuren hem zijne misdaad aandoenlijker kunnen herinneren! Dat hij mijn kastje voortaan ongemoeid zou laten, daarvan was ik volkomen zeker. Gedurende een aantal jaren bleef hij in mijne dienst, maar hij was de vroegere *de Hooge* niet meer en nooit zag ik een glimlach op zijne kaken. Een paar malen kon hij zijn inwendig gevoel van dankbaarheid voor mijn verschoonend gedrag niet bedwingen, en stortte hij zijne erkentenis uit onder een vloed van tranen, en ik smaakte de vreugde der zelfvoldoening, dat ik, ten zijnen aanzien, pligmatig gehandeld had."

De vriend van de regtbank repliceerde hierop: »Dat is zeer philantropisch gesproken, mijnheer z., maar er zijn misdadigers in overvloed, waarop dergelijke denkbeelden weinig invloed zouden oefenen."

— Dat moge zoo wezen," gaf de heer z. ten antwoord, »maar oefent dan de kerkerstraf op den veroordeelden misdadiger eenen zoo weldadigen invloed uit? Ik heb er nooit iets van vernomen, en daarom besloot ik, om den ongelukkigen *de Hooge* niet aan zulk eene gevaarlijke proeve van wettelijke strafoefening te onderwerpen. Mijne proefneming is nog al niet zoo geheel ongelukkig uitgevallen! Daarbij heb ik een onschuldig huisgezin voor schande en armoede bewaard. Ik betwijfel het zeer of vrouw Justitia, die altijd als geblinddoekt wordt voorgesteld, wel veel notitie van het beklagenswaardig gezin zou genomen hebben! Denk daarom niet, dat de misdadiger er zoo gemakkelijk is afgekomen, en het is God alleen bekend, wat er in zijn binnenste is omgegaan, wanneer hij zoo menigmalen, in de bewuste tuinkamer en tegenover de voor hem zoo noodlottige schrijftafel zat! Men verdenkt de philantropen wel eens, als waren zij willens den misdadiger en het misdrijf in bescherming te nemen; maar men dwaalt, wanneer men dit vooronderstelt. Een echt philantroop handelt, met de beste bedoelingen, vaak gestrenger, dan de strengste criminalist; zij verschillen alleen maar in de keuze en het aanwenden der middelen; de criminalist poogt alleen te *straffen* — de philantroop zoekt ook tevens te *verbeteren*. *Voila la difference!*"

Théâtre Français de Batavia.

Direction de MM. VAN KINSBERGEN et Ad. POTIER

Vendredi, 9 Novembre 1855.

3me représentation du 8me mois de l'abonnement.

CHARLES VI,

Grand Opéra en 4 Actes, Musique de *F. Halevy.*

A l'étude pour le mois prochain :

OTHELLO.

JERUSALEM,

Grand Opéra du célèbre Maëstro *Verdi.*

(2162)

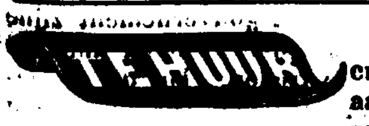

Een Huis in de Secretarieslaan, dadelijk te aanvaarden. Te bevragen bij

(2150) G. H. B. L. RUDOLPH.

Het Huis op Parapattan, thans bewoond door Mevr. de Wed. *Powell Sdul.* Te bevragen bij

(2168) S. J. VAN DER MEULEN, q.q.

SCHEEPSTIMMERWERF

van

J. LLOYD & Co.

Opgerigt in 1842.

Dit etablissement, alhier sedert 1842 in werking, is van al het noodige voorzien en volkomen ingerigt tot het doen van alle reparatiën aan schepen en vaartuigen; heeft twee groote kielligters, liggende op de reede van Soerabaya, benevens de beste ingerigte toestellen voor het kielen van de grootste schepen.

Fourneert alle scheepsbehoeften en materialen tot zeer billijke prijzen, en maakt en repareert alle soorten van ijzer-, metaal- en koperwerk, in den kortst mogelijken tijd en tot zeer billijke prijzen.

Kaliemaas Westzijde, het eerste huis. (2151)

De ondergeteekenden zijn aangesteld tot generale gemagtigden van den heer *Robert Twiss.*

(2133) REYNST & VINJU.

BATAVIA, den 1 *November* 1855.

De Ondergeteekende van Buitenzorg terug gekeerd zijnde, zal zich wederom zoo als vroeger, bezighouden met het geven van vocaal en instrumentaal muzijk onderwijs.

(2131) E. A. L. REIJKMANS, op *Noordwijk.*

Er is gelegenheid ter bekoming van eenen *Gouverneur.*

Adres initl. K franco poste-restante te Samarang. (2140)

Boekhandel: *Van Haren Noman & Kolff.*

Dr. HENDRIK BERGHAM,

De Volken van den Aardbodem,

volgens hunne afstamming, verwantschap en eigenaardigheden in regeringsvorm, godsdienst, zeden, gewoonten en kleederdragt,

met 120 fraai gekleurde afbeeldingen. 2 deelen in prachtband ad *f* 40. (2167)

VERGULDE

SCHILDERIJ LIJSTEN,

op nieuw gesorteerd ontvangen, te bekomen op verlangde grootte, van glas en het noodige voorzien, bij

(2147) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

Boekhandel van H. M. van Dorp te Batavia.

Humboldt, De Kosmos, 3 deelen *f* 30.
Van den Broek, De natuur beschreven in tafereelen *f* 6.
Tuinbouw-Flora van Nederland en zijne overzeesche bezittingen, met fraai gekleurde afbeeldingen, 1, 1—12, per jaar *f* 20.
Girardin, Scheikunde voor den beschaafden stand *f* 14.
Van der Burg, Natuurkunde *f* 8.
Valentin, Natuurkunde van den mensch, 2 deelen *f* 16.
Storm van 's Gravesande, Handleiding tot de burgerlijke en militaire bouwkunst, 1 dl. met atlas *f* 30.
Uhle, De wereld beschouwd in den strijd harer wording, 1ste en 2de deel, met platen *f* 6.

(2137)

Lithographisch Etablissement.

De ondergeteekende beveelt zich bij voortduring aan tot het vervaardigen van allerlei lithographische werken, als: handelspapieren, etiquetten, visite- en adreskaarten, kaarten, platen, enz., hetwelk alles met de meeste zorg en netheid vervaardigd wordt. Proeven van het werk zijn op aanvrage te bekomen.

(1832) H. M. VAN DORP.

BATAVIA, September 1855.

REGTSGELEERDHEID, ENZ.

Diephuis, Het Nederlandsch burgerlijk Wetboek, deel 1—8, gebonden *f* 77.
Van den Honert, Formulierboek *f* 15.
Keijzer, Handboek voor het Mohammedaansch regt *f* 8.
Staatsblad van Neerlandsch Indië 1816—53 *f* 84.
Moll, Het notarisambt *f* 8.
Dwars, Handleiding tot uitoefening van het Notarisambt *f* 8.
Loke, Handboek voor Notarissen, 2 deelen *f* 15.
Uffe Pieterse, Handleiding tot de beoefening van het notarisambt *f* 6.
Vernede, Handleiding tot de Nederlandsche wetgeving met de nalezing, 5 deelen, gebonden *f* 42.
Vaillant, Handboek voor den ambtenaar van den burgerlijken stand *f* 6.
Wijnne, Waarde, geld en crediet *f* 3.
Van der Hoeven, Geschiedenis van den Sondtol *f* 2.
Rogron, Les cinq Codes annotés, relié *f* 18.

Te bekomen bij

(2136) H. M. VAN DORP, te Batavia.

Muzijkhandel van H. M. van Dorp

TE BATAVIA.

Beethoven, Erste Sinfonie für das Pianoforte zu vier Händen bearbeitet *f* 3.
» Dritte grosse Sinfonie Ericia, dito dito *f* 4.
» Vierte Sinfonie, dito dito *f* 4.
» Achte Sinfonie, dito dito *f* 3.
» Neuvième Sinfonie avec Chœur final sur l'Ode de Schiller *an die Freude*, arrangé par Czerny *f* 5.
Deuxième grande Sinfonie en Re majeur, de **L. van Beethoven**, arrangée pour 2 piano's à 8 mains, par Ch. Ed. Hoffmann *f* 10.
Lefébure-Wély, Les Cloches du monastère nocturne pour piano *f* 1.
» La retraite militaire, caprice de genre *f* 2.
Burgmuller, Goldnes Melodienbuch für die Jugend, Sammlung von ausgewählten Volks-Opern und Tanz-Melodien, 8 Lief. *f* 16. (2141)

Brochures d'Opéra's Français.

CHARLES VI.

Se vend à *f* 1, chéz

(2166) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

Naar Macassar en de Molukken.

Het Nederlandsch-Indisch stoomschip **Langan Lamongan**, zal den 9 dezer via Samarang naar Soerabaya vertrekken, in verband met het Nederlandsch-Indisch stoomschip **Ambon**, kapitein *Hugenholtz*, welke bodem tegen den 15 dezer van Soerabaya naar Macassar en de Molukken zal vertrekken.

(2172) MACLAINE, WATSON & Co.

BATAVIA, 6 *November* 1855.

Het Stoomschip *Padang*

zal op den 11 dezer van hier via Muntok en Riouw naar Singapore vertrekken. Voor vracht en passage adressere men zich bij de agenten

(2173) B. KOPERSMIT & Co.

BATAVIA, 7 *November* 1855.

Voor Passage naar Nederland

wordt eene uitmuntende gelegenheid aangeboden met het Nederlandsche barkschip **Johanna Christina**, kapt. *J. H. van Santen*, zijnde bijzonder goed uitgerust en is deze bodem voorzien van een aantal ruime en gemakkelijke hutten. Hetzelve vaart een geëxamineerden doctor.

Dit schip zal tegen einde van deze maand de terugreis over Batavia naar Nederland aanvaarden.

Voor inlichtingen gelieve men zich te adresseren tot den Gezagvoerder te Samarang of alhier tot

de Agenten,

(2142) P. LANDBERG & ZOON.

BATAVIA, 8 *November* 1855.

Passage naar *Nederland.*

In het begin van November, zal direct van hier vertrekken, het snelzeilend Nederl. schip *Maria Elise*, kapt. *M. van der Putte*. Deze bodem is bijzonder goed voor passagiers ingerigt en voert eenen geëxamineerden doctor. Eene melkgevende Hollandsche koe, is mede ten gerieve der passagiers aan boord.

Nadere informatiën te bekomen bij

(1810) E. MOORMANN & Co. *alhier.*
J. KNAGGE & Co. te *Samarang.*
P. KERVEL & Co. te *Soerabaya.*

Voor Passagiers naar Nederland

wordt aangeboden het nieuw gebouwd Nederlandsch Klipperschip **SENIOR**, gezagvoerder **K. L. SWART.**

Deze boden heeft een gezonken **Campagne** en is uitmuntend ingerigt voor den overvoer van Familiën en enkelde Personen.

Het vertrek zal van hier plaats vinden medio November. Nadere informatiën bij

de Agenten.

(2032) C. BAHRE & G. KINDER.

Wordt Passage naar Nederland

aangeboden met het nieuwe Nederlandsche barkschip **S. van Heel**, kapitein *van der Waal*, voorzien van een geëxamineerden scheepsdoctor en van de gemakkelijkste en luchtigste inrigtingen.

Deze bodem zal waarschijnlijk tegen het midden van November de terugreis van hier naar Nederland aanvaarden.

Voor inlichtingen gelieve men zich te adresseren tot

de Agenten,

(2084) P. LANDBERG & ZOON.

Hier eindigde het gesprek, want alvorens de heer B. nog geheel had uitgesproken, kwamen de jonge lieden langs een zijweg terug, en daardoor verkreeg het onderhoud eene geheel andere rigting.

DE ARME SCHRIJVER.

Wanneer ge ooit in 't groote Babylon of, met andere woorden, in de gedrogtelijke hoofdstad van 't zuidelijkste der drie britsche koningrijken geweest zijt, goedgunstige lezer! misschien zaagt gij daar dan wel eens een slag van menschen langs de straat dwalen, welker mijmerend, droefgeestig voorkomen, vale gelaatskleur en kaal afgesleten, een wereld te wijd zwart pak, uit een van welks zakken een wigtige bundel papieren voor den dag keek, uwe aandacht trokken. In negen gevallen van de tien zijn die slordige voetgangers de arme schrijvers, die de wereld onderrigten of vermaken. Ge kunt hen ook met neergeslagen oogen en wangen, in wier holten de honger te huis is, tegen etenstijd in de afgelegenste lanen van het park zien rondwalen, om, bij gemis van voedzamer kost, de zuivere, onvervalschte hemellucht in te ademen. Dagelijks, verder, vindt gij ze in de leeszaal van het museum, waar zij, over een bestoven foliant neergebogen, hunne schoenen zorgvuldig onder de tafel verbergen, uit vrees misschien, dat deze van hunne geheime gangen gewagen en het eerwaardig boekdeel door een nieuwsgierig: »Zijt gij of zijn wij ouder?" beschamen zoude. Of wilt ge, zoek hen dan in een hoek van eenig afgelegen koffijhuis, aandachtig turende op de bladen van den dag en van tijd tot tijd eens even de lippen brengende aan hun kop koffij of een hoekje afsnijdende van het halve broodje, dat voor hen ligt. Doch door van de arme geleerden in 't algemeen te spreken, zou ik bijna de historie van onzen Armen Schrijver vergeten.

Ge hebt wel eens van Longtown gehoord, een klein vriendelijk en uitermate zindelijk stadje in Cumberland, dat hoogst bevallig aan de groene boorden van de Esk is gelegen. In dat Longtown nu woonde eene achtenswaardige weduwe, Musgrave met name. Zij trok een jaarlijksch inkomen van ruim tachtig pond uit eene bezitting in de Westindiën, die eenige jaren geleden bij erfmaking aan haar was toegevallen. Ook had zij een eenigen zoon, Robert geheeten, die na eene behoorlijke opvoeding in zijne geboorteplaats te hebben genoten, bij eenen genees- en heelkundige te Carlisle als leerling in den kost was besteed. Hij woonde later de openbare lessen aan de hoogeschool te Edinburgh bij; doch alvorens hij nog de noodige klassen had doorgeloopen en het diploma verkregen, dat hem magtigde, de woorden »chirurgijn en vroedmeester" achter zijn naam te zetten, werd het regt zijner moeder op het westindische goed aangetast, de jaarlijksche uitkeeringen bleven achter en na een langdurig pleidooi ging alles verloren.

De arme vrouw verviel daardoor tot armoede, tot volslagen gebrek. Het ongeluk rustte zwaar op haar; zij geraakte aan het mijmeren, kwijnde weg en stierf; en, nog geen twintig jaren oud, stond Robert Musgrave nu zonder geld en zonder vrienden geheel alleen op de wereld. Zijne talenten waren nogtans niet onopgemerkt gebleven, zoodat sommigen der professoren, onder welke hij gestudeerd had, van zijn ongelukkig verlies onderrigt en medelijden met zijn toestand gevoelende, zich zijner aantrokken en hem de middelen verschaften, om zijne studie nog eenigen tijd te vervolgen en daarop het gevorderd bewijs van toelating als heelkundige te verkrijgen.

(*Wordt vervolgd.*)

BATAVIA.

Men berigt van Soerabaya, 31 October, dat aldaar nu reeds 33 personen in hechtenis zitten, als verdacht van deel genomen te hebben aan de rooverij, die digt bij de reede van Soerabaya heeft plaats gehad, en waarvan in onze vorige nommers gesproken is. Velerlei soorten van goederen, naar men vermeent van dien roof afkomstig, zijn bij die personen achterhaald, en het strengste onderzoek wordt omtrent deze zaak voortgezet.

— Men leest in de *Javasche Courant* van heden:

Banda. Omtrent den in Julij jl. plaats gehad hebbenden hevigen brand valt nog mede te deelen, dat na een naauwgezet onderzoek niet gebleken is aan welke oorzaak deze ramp moet worden toegeschreven. Nataxatie, is de werkelijke schade bevonden te bedragen *f* 133,590, in welke schade 41 personen deelen.

Negen dagen na dezen brand ontstond er weder, in de kampong der policiedienaren, brand, die door de felle droogte in een uur tijds, al de woningen, van bamboe en gaba-gaba, met atap gedekt, vernielde.

Deze brand wordt aan onvoorzigtigheid toegeschreven.

DUITSCHLAND.

De *Keulsche Courant*, na het toetreden van Spanje tot het Westelijk verbond te hebben medegedeeld, voegt er bij, dat de onderhandelingen met de Scandinavische mogendheden een gunstigen uitslag beloven. Men verzekert dat Frankrijk en Engeland de voorwaarden hebben aangenomen, waarop Zweden aanneemt tot dat verbond toe te treden. Men waarborgt dat rijk zijne tegenwoordige bezittingen en in het geval, dat het gelukken mogt zijne oude provincien te heroveren, belooft men der Zweedsche regering een voldoend aantal troepen, voor eene bepaalde reeks jaren, om de bezetting daarvan te handhaven.

— Men schrijft van Hamburg 18 Aug.

Brieven uit de Russische en onzijdige havens van de Oostzee ontvangen, stemmen overeen in de vermelding, dat de verschillende versterkingen in de rotsen der eilanden, gemeenlijk Sweaborg genoemd, gehouwen, weinig of niets van het bombardement geleden hebben, als ook dat er buiten dezelve belangrijke branden door dat bombardement en de congrevische vuurpijlen, in ontzaggelijke hoeveelheid van de oorlogschepen afgeschoten, ontstaan, hebben plaats gegrepen. Deze omstandigheid kan de kommandanten der vloten in dwaling gebragt hebben omtrent den onmiddelijken uitslag van dat bombardement, en het ontstaan dier branden wordt door het volgende duidelijk gemaakt.

Algemeen is het bekend, dat Rusland jaarlijks zeer belangrijke hoeveelheden steenkolen, zoo voor zijne zeemagt als voor de fabrieken, uit Engeland verkreeg. Sedert het uitbreken van den oorlog in Maart 1854, tot op den dag van heden, heeft de blokkade dien invoer in de Oostzeesche havens krachtdadig geweerd. Om nu in het gebrek aan steenkolen te voorzien, heeft de Russische admiraliteit te Helsingfors, gedurende eenige maanden, op de versterkte eilandjes Bargœ en Svartoe, groote hoeveelheden gekapt droog hout doen opstapelen, ten einde daarvan in geval van nood, voor de machines der oorlogsstoombooten, die zich voor het bombardement in den ingang der militaire haven van Sweaborg bevonden, gebruik te maken. De bommen en vuurpijlen te midden dier groote houtstapels geworpen, hebben er een brand in doen ontstaan, die zich spoedig aan de huizen en andere gebouwen, mede van hout op die eilanden opgerigt, mededeelde, doch wij herhalen het, volgens alle ingekomene tijdingen zijn de versterkingen niet vernield.

— De Pruisische regering heeft er groot belang bij te weten, of het tooneel van den oorlog, gelijk men voorgeeft, op nieuw naar den Donau zal worden overgebragt, omdat zij verpligt is Oostenrijk in de Vorstendommen te ondersteunen. Zij heeft dus te Parijs en Weenen doen vragen, of werkelijk het voornemen bestond om den oorlog naar die streken over te brengen, waarop ten antwoord gegeven is, dat dit vraagstuk slechts door volgende militaire gebeurtenissen beslist kon worden. Op dit oogenblik bestaan er derhalve geene redenen om te veronderstellen, dat de vijandelijkheden weder langs den Donau begonnen zullen worden.

RUSLAND.

Een brief uit Warschau van 29 Aug. meldt, dat aldaar onophoudelijk buitenlandsche geneesheeren aankomen, bijna met elken trein 3 à 4, die zich vervolgens na een kort oponthoud naar de Krim of naar de Oostzee-provincien begeven. Opmerkelijk is het, dat zich onder deze vreemdelingen ook verschillende Noord-Amerikanen bevinden. Ook waren in den laatsten tijd ingenieurs uit de Vereenigde Staten aangekomen, welke zich naar Rusland begaven, om der Russische regering hunne diensten aan te bieden.

ZWITSERLAND.

Tusschen den Britschen gezant in Zwitserland, den heer Gordon en den voormaligen overste in Napelsche dienst, v. Sturler (te Bern) is over de wervingen van het Britsche vreemden-legioen, eene vrij ergerlijke briefwisseling ontstaan. De heer von Sturler is met heftigheid en met naauwkeurige zaakkennis tegen de Britsche wervingen opgekomen. De heer Gordon verlangt, dat de heer v. Sturler zijne bewering zal herroepen, dat er onder de firma Sulzberger, Eunk en Baumgarten eene bedriegelijke militaire overeenkomst bestaat, welke alleen daarop berekend is, om zoo vele menschen mogelijk, voor Engeland te schagcheren. De heer v. Sturler weigert dit te herroepen en brengt nieuwe bewijzen voor de waarheid van zijn beweren bij.

— In Opper-Wallis duren de aardschokken nog steeds voort. Den 12den bespeurde men te Visp een tamelijk hevigen schok, daags daarop twee en te gelijker tijd hoorde men, kwartier tot kwartier, 3 a 4 onderaardsche knallen; den 15den hadden drie schokken, de derde met een knal, plaats, den 16den twee, den 17den een. Te Kipferwald zijn diepe kloven ontstaan, welke het Visperdal met eene bergstorting bedreigen, ten gevolge waarvan de loop der rivier Visp ligtelijk kunde versperd worden. Om zulk eene katastrophe te voorkomen, heeft zich het hoofd van het departement der wegen persoonlijk naar plaats begeven.

— De policie van Neufchâtel heeft te La Chaux de Fond, eene zoogenaamde profes-nachtwandelaarster in hechtenis genomen, welke door hare voorspellingen vele eenvoudige zielen bevreesd maakte, daar zij onder anderen den ondergang der stad Genève op den 15den Sept. en dien van de stad La Chaux op den volgenden dag voorspeld had.

— De aardbeving in Zwitserland werd van eenige in het oog vallende natuurverschijnselen gevolgd. In de cantons Bazel en Zurich verwelkten plotseling de bladeren aan de boomen en vielen af. In het Waadland stierven plotseling al de vliegen en bijna alle overige insecten. In het canton Neufchâtel werden uitgestrekte bosschen niet alleen ontworteld, maar de boomstammen grootendeels verkoold.

— Men wil weten dat de Zwitsersche zaakgelastigde te Weenen, de heer Steiger, van den Oostenrijkschen minister van buitenlandsche zaken de vredelievendste verzekering heeft ontvangen, omtrent het regelen der moeijelijkheden met de geestelijkheid, die zich in het canton Tessino zouden mogen voordoen, en waaromtrent de Paus zich reeds in zijne allocutie van 26 Julij in zeer hevige bewoordingen tegenover Zwitserland heeft uitgelaten.

SPANJE.

De toestand van Spanje blijft steeds betreurenswaardig. De partijen verdeelen nog steeds dat ongelukkige land welks financien in geen beteren staat verkeeren. De vrijwillige leening vindt weinig bijval; de termijn tot inschrijving is andermaal verlengd. Met den verkoop der geestelijke goederen wordt voortgegaan.

— Naar men uit Madrid verneemt, moeten het inzonderheid de Koningin en O'Donnell zijn, welke op eene naauwere alliantie met Frankrijk aandringen: Espartero moet er tegen wezen. Men beweert, dat de Koningin eene stille hoop heeft, door de Fransche hulp in het bezit van de dictatuur te komen.

— De Gaceta logenstraft nu ook het berigt van eene leening, groot 60 millioen realen, welke de Spaansche regering te Parijs gesloten zou hebben. Den 7den Aug. had de ontwapening van de nationale garde te Barcelona zonder ongeregelheden plaats gehad. Een der broeders Hierros had zich onderwopen, terwijl de andere Carlistiche Cabecillas, ziende dat zij op geen hulp te rekenen hebben, langzamerhand naar de Fransche grenzen terug weken.

Het gerucht is in omloop, dat de heer Bruil eene leening had gesloten van 100 millioen op rekening van die van 500 millioen, welke door de Cortes goedgekeurd is. Deze 100 millioen zouden niet aangewend worden tot delging der vlottende schuld, maar alleen ter bestrijding van de loopende uitgaven der schatkist.

— De Gaceta deelt het Memorandum van de Spaansche regering mede, gerigt aan alle andere Katholieke gouvernementen. Daarin wordt hoofdzakelijk gezegd, dat de regering van H. M. zich vooral gekwetst en verpligt gevoeld heeft, haar gedrag aan het oordeel van de andere Katholieke mogendheden te onderwerpen, door de verwijten, vervat in de laatste nota, waarin de gezant van den H. Stoel te Madrid zijne paspoorten heeft gevraagd. Men zegt namelijk in dit document, dat de H. Vader zich verpligt heeft gevoeld, om zijn vertegenwoordiger bij het hof van Madrid terug te roepen, ten gevolge van eene reeks van feiten, daarstellende formeele beleedigingen van de godsdienst en de kerk en klaarblijkelijke verkrachting van het plegtig tractaat tusschen de regering van H. K. M. en den H. Stoel. Het Memorandum is verder geheel gewijd aan het betoog, dat beide grieven, beleediging van de godsdienst en schending van het tractaat, van grond ontbloot zijn en eindigt met de betuiging van een diep leedwezen over dit geschil met den H. Stoel over materieele en aardsche aangelegenheden. Het verklaart de bewering van Rome zoo veel te minder gegrond, dewijl Spanje, eene natie van 13 milioenen zielen, aan zijne geestelijkheid jaarlijks 179 millioen realen betaalt, zonder de emolumenten te rekenen. Er zijn in Spanje, zegt het Memorandum, provincien, waar het geheele bedrag van de belastingen niet genoegzaam is, om in de behoeften van de geestelijkheid aldaar te voorzien.

— De Gaceta behelst ook de depeches en diplomatieke nota's, welke tusschen den vertegenwoordiger van den Paus in Spanje en den kardinaal Antonelli, en tusschen den minister van buitenlandsche zaken en den Spaanschen gezant te Rome, zijn gewisseld. Het is eene reeks van 25 documenten, welke begint met een vertoog van den gezant van Rome, tegen de geëvenredigde korting van de tractementen der geestelijken, welke even als van de emolumenten van alle andere ambtenaren van den staat, naar aanleiding van de wet op het budget, wordt afgetrokken. Deze serie eindigt met de nota, waarbij de heer Paccheco zijn ontslag heeft aangevraagd.

— Men meldt, dat de Carlisten zich in de provincien Girona en Lerida weder hebben vertoond en dat zelfs eene bende tot in nabijheid van la Granja is verschenen. Troepen zijn van Madrid en Barcelona vertrokken, om de opstandelingen na te zetten.

Madrid, 17 Augustus. Volgens een dagblad dezer hoofdstad, zou er in dezelve eene openbare betuiging tegen den Heiligen Stoel en in het bijzonder tegen den Paus plaats grijpen. Werkelijk hebben de kapiteingeneraal van Madrid op heden de casernen, en de burgerlijke gouverneur de wachtplaatsen der militie bezocht, beschikkingen nemende om, zamenscholingen, met het doel om zoo iets te beproeven, uiteen te jagen. Het schijnt dat de laatste allocutie van den Paus bij de bevolking der hoofdstad eene zekere verbittering heeft verwekt; men zeide dat sommige lieden op de openbare plaatsen het concordaat wilden verbranden, en dat autodafé ook nog door andere, niet minder ondubbelzinnige openlijke, betuigingen te heviger wilden doen branden, doch de regering heeft besloten zich daartegen krachtdadig te verzetten.

De correspondent van de *Presse* merkt te regt op, dat het verschrikkelijk voorbeeld van 1834, der Spaansche en Romeinsche geestelijkheid had moeten doen inzien, dat men niet ongestraft vermag te spelen met de dierbaarste belangen eener geheele natie. Gelukkig dat in deze omstandigheid, het gouvernement gewaarschuwd was wat er zich voorbereidde, en voldoende maatregelen heeft kunnen nemen om openbare betuigingen tegen te gaan, die, in welken staat van zaken ook en hoe begrijpelijk anders, toch steeds te betreuren zouden zijn.

— De Madridsche courant van 22 Augustus bevat het besluit, waarbij het geregtshof de la Rota, als thans onnuttig, uithoofde der afbreking van de betrekkingen met Rome, wordt opgeheven. Te gelijker tijd ontheft dat besluit een gevolmagtigde, aan wien de nuncius van den Paus, Mgr. Franchi, bij zijn vertrek zijne werkzaamheden had overgedragen, van de vervulling dier taak. Om de strekking van dit besluit goed te begrijpen, is het noodig te weten, dat ten gevolge der oude Spaansche wetten en de met Rome gesloten overeenkomsten, de Pauselijke nunciussen te Madrid, niet, zoo als zulks voor andere vreemde vertegenwoordigers bestaat, hun werkkring aan een gevolmagtigde kunnen overdragen, om hem gedurende zijne afwezigheid te vervangen. Mgr. Franchi, zijne zending op gelijken voet plaatsende met die der andere gezanten, had daardoor gehandeld in strijd met die oude bepalingen en het ministerie heeft daarop geantwoord, door de niet erkenning van den aangewezen gevolmagtigde, den heer Eleuterio-Juan Torena.

PORTUGAL.

Naarvolgens de laatste berigten van Lissabon, scheen men daar te verwachten, dat het gouvernement zijne toestemming zou geven om tot het verbond met de Westersche mogendheden toe te treden. Tot dit gevoelen heeft de taal van een gouvernements dagblad, dat in alles altijd zeer gunstig voor Saldanha partij trekt, aanleiding gegeven. Inderdaad laat dat blad zich zoo gunstig over de toetreding van Spanje tot dat verbond uit, dat men daaruit mag opmaken, dat het Lissabonsche cabinet het voorbeeld van het Madridsche zal volgen.

De koning van Portugal is den 14den Augustus in zijne hoofdstad terug gekomen en met de grootste vreugdebetuigingen ontvangen.

ITALIE.

De jongste berigten uit Napels melden, dat de regering voortgaat hare hatelijke policie-maatregelen te doen uitvoeren. De bastonade is weder toegepast op zekeren Mignoni, een advocaat te Napels, oud 50 jaren en nog lijdende onder de gevolgen van eene preventive gevangenis van 7 jaren, daar Mignoni, die zich sedert 1848 in hechtenis bevond, eerst voor eene maand op vrije voeten is gesteld. De reden tot het uitdeelen van deze bastonade was alleen daarin gelegen, dat de heer Mignoni zijn langdurige gevangenschap niet zonder te klagen had ondergaan.

— Een brief uit Milaan van 29 Aug. spreekt van ettelijke arrestatien in die stad, terwijl bovendien een corps van 12 à 14,000 man, zich bevindende in het kamp van Soma, naar de hoofdstad van Lombardije zoude ontboden zijn door den gouverneur. Wat de redenen tot deze buitengewone maatregelen waren, wist men niet, maar men giste, dat zij in verband stonden met de in omloop zijnde ongerijmde geruchten betreffende de slechte verstandhouding tusschen de Fransche en Napelsche regeringen, welke reeds zoo hoog gekommen zoude zijn, dat het Fransche cabinet besloten zoude hebben een leger van 40.000 man naar Napels te zenden. Men voegde er bij dat de Lombardische patriotten van deze afleiding gebruik zouden maken om de vaan des opstands aan eene andere zijde te ontrollen, volgens sommigen aan de zijde van Piemont en volgens nog anderen in hun vaderland zelf.

— Uit Turijn wordt gemeld, dat de door den Paus uitgesproken banvloek tegen de vervaardigers en uitvoerders van de wet tot opheffing der kloosters, niet den minsten invloed in Piemont heeft verwekt. De ministers hebben de mededeeling in de dagbladen van de desbetreffende bul van Z. H. toegestaan, maar verboden, dat zij geheel in de bewoordingen, waarin zij door het Roomsche hof is vervat, in de kerken worde afgelezen.

— Brieven uit Turijn melden, dat het oprigten van een Engelsch-Italiaansch legioen in Italie veel bijval vindt. Een groot aantal Lombard-Venetiaansche en Napelsche officieren verlangen dienst te nemen in dit legioen. De kolonel Riboffi, welke deel heeft genomen aan de oproerige bewegingen van Romagna in 1843 en in 1845 en aan die van Calabrie in 1848, en die onlangs de gevangenis van Napels heeft verlaten, waarin hij 6 jaren had doorgebragt, is den 17den tot kommandant van een regiment en tot lid der commissie voor de oprigting van dit legioen benoemd. De kolonel graaf Lambeccari van Bologna is insgelijks te Turijn aangekomen, ten einde dienst te nemen in dit legioen, hetwelk reeds, voor dat het nog tot stand is gekomen, het schrikbeeld is geworden voor de Italiaansche regeringen van den achteruitgang. Te Napels worden onophoudelijk ministerraden gehouden en men ziet aldaar buitengewone maatregelen te gemoet. Het hof verkeert in groote ongerustheid. Vooral was men zeer voor Sicilie beducht.

GRIEKENLAND.

De jongste berigten uit Athene melden, dat koning Otto blijft verlangen, dat de generaal Kalergi als minister van oorlog aftrede en in zijne plaats den generaal Botzaris tot minister wil benoemen. Deze generaal was teruggekeerd van Petersburg, alwaar hij namens zijnen vorst den keizer Alexander II met zijne troonsbestijging was gaan geluk wenschen. Ten gevolge van dit verlangen des konings had het geheel ministerie zijn ontslag aangeboden.

— Een brief uit Griekenland, voorkomende in den Franschen *Moniteur*, toont den deerniswaardigen toestand van dat land aan. Het cabinet Maurocordato is, in weerwil van zijne goede bedoelingen, buiten staat om de orde te herstellen en naauwelijks om zich tegen de vijandige aanvallen staande te houden. Kort nadat de heer Thouvenel Athene had verlaten, barstte de vijandschap van het hof tegen den minister van oorlog op nieuw uit, het dagblad van de camarilla tast openlijk den generaal Kalergi aan, welligt om hem tot aftreding te nopen. Maar de minister bezit genoeg vastheid van karakter en voelt zich buitendien te veel ge-

BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Woensdag 7 November 1855, No. 89.

steund door de oude vriendschap met Napoleon III, om voor deze aanvallen beducht te zijn.

— De berigten uit Athene hadden deze stad voorgesteld als op het punt zijnde, om namens den koning op te staan tegen den minister van oorlog. Sedert echter zijn brieven uit die stad ontvangen, welke geenerlei melding van die spanning maken. Evenwel is de staat van zaken zoodanig, dat men moeite heeft zich eene juiste voorstelling daarvan te maken. Algemeen echter melden de berigten, dat de Engelsche en Fransche gezanten aan den koning zouden verklaard hebben, dat zij zich tot nadere instructien gestrengelijk zouden houden aan hunne bevelen, om, zooveel in hun vermogen is, den bedoelden minister, generaal Kalergi, te ondersteunen. De Duitsche dagbladen deelen eenige bijzonderheden mede omtrent de houding der overige gezanten bij dit geschil tusschen den koning van Griekenland en zijn minister van oorlog; de gezanten van Beijeren, Oostenrijk en Pruissen zouden in den beginne bij den heer Maurocordato aangedrongen hebben op het ontslag van den generaal Kalergi; tot dusver echter schijnen deze diplomaten niets gedaan te hebben; de Russische gezant, de heer v. Perscani, hield zich, ten minste oogenschijnlijk, onzijdig. Hoe het zij, het schijnt ontwijfelbaar, dat de toestand van Koning Otto zeer hagchelijk is. Frankrijk en Engeland willen tot geen prijs Griekenland aan een hun vijandigen invloed onderworpen zien en alles duidt aan, dat zij voor geene hinderpalen zullen terugdeinzen.

— Volgens berigten uit Athene tot op 24 Aug. bleef de staat der zaken in die hoofdstad nog onveranderd. Vier dagbladen, welke oppositie tegen Kalergi maakten, werden geschorst en de schrijver van een tegen dien minister gerigt vlugschrift is in hechtenis genomen en mishandeld. Er heerschte eene neerslagtige stemming.

— Tot digt bij de poorten van Athene hebben thans de grootste rooverijen plaats. Zondag 30 Julij, hadden bij het vallen van den avond, op vijf minuten afstand van Athene, te Ambélikipos, op een der gedurende het uur der wandeling meest bezochte wegen, een groot aantal zoogenaamde roovers, of ten minste voor dat oogenblik dat bedrijf uitoefenende personen, post gevat en namen achtereenvolgend alle wandelaars, mannen en vrouwen, gevangen, beroofden ze van hun geld, horologien, byouterien en zelfs van hunne kleeding en hielden ze aan om alle kennisgave voor te komen.

Het aardigste van het geval was, dat zich onder dat aantal ook de prefect van policie van Athene bevond, dien de roovers naakt uitschudden, om als het ware den spot met het openbaar gezag te drijven. Doch op dat oogenblik kwamen ook twee Engelsche officieren in uniform en gewapend, terugkeerende van eene rid naar den berg Pentelikos, aan; zij werden verzocht af te stijgen en zich te laten berooven. De beide roovers, die zich met dit niet zeer bescheiden verzoek hadden belast, kregen tot antwoord, de een een vuistslag tusschen de oogen, de ander en zweepslag die zoo goed aankwamen, dat zij ter aarde stortten.

De beide ruiters spoorden en zetten hunne paarden in galop, want op datzelfde oogenblik zagen zij twintig geweerloopen op hen gerigt. Snel als de bliksem losten zij hunne vier pistoolschoten en strekten zich op de halzen hunner paarden uit. Het was tijd; de geweren brandden los en troffen de paarden in den kop. Zij vielen dood neder en wierpen hunne ruiters af, die echter, vlug ter been, opstonden en in de rigting van Athene vlugtten, zonder dat de roovers hen konden inhalen.

De laatsten verspreidden zich daarop, en al degenen, die in hunne magt waren geweest, vloden, de een naakt, de ander in zijn onderbroek en kwamen in dien toestand de hoofdstad binnen, alwaar in een oogenblik de zaak bekend was en groote schrik te weeg bragt, zeggende iedereen, dat het alleen aan den invloed der Camarilla op het lot van dit ongelukkig land, sedert twintig jaren aan hare staatkundige luimen overgeleverd, die, in afwachting van een ander tot den opstand van Epirus geleid hebben, te wijten is, dat geen inwoner, veel minder nog een vreemdeling, tien passen buiten Athene doen kan om frissche lucht te ademen, die in de hoofdstad ontbreekt.

Het is dan ook te verwachten, dat die zoogenaamde roovers Athene zelve zullen overvallen, alleen om aan te toonen dat, zoo lang er vreemdelingen in het land zijn, er op geen rust te hopen valt en dat is het verlangen van de Camarilla.

De Fransche gezant, die op dit oogenblik te Chalcis het terugkeeren van den heer Mauviocordato afwacht, om der Helleniscbe regering een ernstig vertoog over die rooverijen in te dienen, is te regt thans nog meer verbitterd. Men verzekert dat hij dezen avond zelf naar de Piréus is gegaan om met den Franschen admiraal te beraadslagen. Hun besluit is echter nog niet bekend.

NOORD-AMERIKA.

Uit het Wester halfrond is weinig gewigtigs mede te deelen. In de Vereenigde Staten heerschen nu en dan eenige woelingen, door de Knownothings veroorzaakt. De regering hield streng aan haar neutraliteits-beginsel. doch schijnt de bevolking meer Russisch dan Fransch of Engelsch gezind te zijn. De opstand in Mexico is nog niet gedempt, overigens is het belangrijkste hieronder kortelijk bijeengevoegd.

— Binnen 6 of 8 weken zal de New-York-Newfoundland-en London-Telegraaf-Maatschappij hare lijn voltooid hebben tot aan St. John's in Newfoundland, op welk punt vele der transatlantische stoomschepen alsdan waarschijnlijk hunne dépêches zullen afgeven en aan boord nemen. De voor deze dienst bestemde draad is 28 Julij van Londen geëxpedieerd. Eene stoomboot zou het vaartuig slepen, hetwelk den kabel uitviert. De haven van St. John's wordt gezegd eene der beste van het Noord-Amerik. vasteland te zijn. Ook zal daar een goede voorraad steenkolen voorhanden worden gehouden, zoodat de stoomschepen een derde minder brandstof zullen noodig hebben en de meerdere ruimte met koopmansgoederen kunnen aanvullen. Men zal alzoo in 6 of 7 dagen berigten uit New-York kunnen ontvangen, en in 5 of 6 dagen, indien de stoomschepen de zuidwestelijke punt van Ierland mogten willen aandoen. In twee jaren denkt men Amerika met Europa door den electrischen kabel verbonden te hebben.

Te Boston heeft weder eene tentoonstelling van kinderen plaats gehad, waarbij nagenoeg 100 mededingende kinderen en 6 à 7000 nieuwsgierigen tegenwoordig waren. De eerste prijs (van 5 guinjes) werd toegekend aan het schoonste kind van 6 tot 12 maanden, de tweede prijs aan het zwaarste kind van denzelfden ouderdom, wegende 28 pond, ofschoon slechts 8 maanden oud; de derde prijs aan het kleinste kind, hetwelk 16 maanden oud was, en niet zwaarder woog dan 12 pond, enz.

— De gele koorts bleef te New-Orleans, Norfolk en andere plaatsen hevig heerschen.

— In Virginië heerschte de gele koorts bij voortduring in hevige mate. Te New-Orleans waren in de laatste week 222 personen aan die ziekte bezweken.

— Van Januarij tot op het einde van Mei zijn in Californie 199 personen om het leven gebragt, 2 personen werden teregt gesteld en 22 door het volk volgens de Lynchwet opgeknoopt. Het aantal diefstallen is zoo talrijk, dat het niet op te sommen is.

— In Canada zal een vreemden-legioen, ter sterkte van 2800 man, worden aangeworven, over welke Z. K. H. de hertog van Cambridge het bevel zal voeren.

— De flibustiers-expeditie, onder aanvoering van den kolonel Walker, blijkens berigten uit Nicaragua van 11 Julij, is niet ver van San Juan del Sur geheel verslagen geworden, waarbij de aanvoerder gedood werd, de gouvernements troepen verloren hunnen kommandant, nog 12 andere officieren en ruim 100 onder-officieren en soldaten

— New-Orleans, dat reeds het groote *Hotel de St. Charles* door het vuur heeft verloren, zag ook het *Hotel de la Verandah* door eenen brand vernielen. Men schat het verlies op £st 100.000. De bijzonderheden van dit ongeluk zijn nog niet bekend.

— Wij lezen in een dagblad van San Francisco.

In den tijd van tien dagen hebben niet minder dan vijf ontmoetingen met pistoolschoten in de straten van San Francisco plaats gegrepen. De straffeloosheid, die deze woeste aanvallen, welke zoowel het leven van onschuldige voorbijgangers als dat van de aanvallers blootstellen, schijnt verzekerd te zijn, vermeerdert in ruime mate de beleedigingen tegen alle Goddelijke en menschelijke wetten, hier dagelijks gepleegd wordende. Woensdag l. l. spraken wij reeds van een tooneel van dien aard, waarvan de droevige helden, een zekere Cushing en Casey, in twee ontmoetingen negen pistoolschoten gewisseld hadden. Welnu voor die daad voor den recorder gebragt, zijn zij van de aanklagt vrijgesproken, *omdat het niet mogelijk was getuigen te vinden.*

— Wij achten het niet onbelangrijk uit de *New-York Herald* van 8 Augustus het volgende artikel, omtrent de over den Sondtol gerezene moeijelijkheden, over te nemen.

Denemarken vraagt uitstel. De Deensche regering klaagt, dat het verlies der inkomsten, welke zij van den Sondtol trekt, beloopende jaarlijks drie millioen, in de tegenwoordige omstandigheden, hare hulpbronnen, uitgeput als zij zijn door den oorlog in de Oostzee, geheel zou vernietigen. Volgens de thans van kracht zijnde tractaten door Denemarken met de Vereenigde Staten en alle natien in Europa, met uitzondering van Portugal, de Romeinsche Staten en Turkije gesloten, verbindt dat rijk zich om ieder dier natien, voor zoo verre dien tol betreft, op den voet der meest begunstigde te behandelen. Indien bij gevolg de Vereenigde Staten volhouden te weigeren dien tol te betalen, waartoe men ze niet kan noodzaken, zoo zullen alle andere natien daadzakelijk geregtigd zijn, die betaling te staken.

Dit zoude waarschijnlijk den val van het Oldenburgsche huis en eene omwenteling in Denemarken te weeg brengen. Op dit oogenblik bevindt de koning van Denemarken zich in eene der moeijelijkste positien. Eenige maanden geleden heeft er een crisis, die men bijna eene omwenteling noemen kon, plaats gehad, die het volk van den Souverein vervreemde. Daarna ontstonden er geschillen tusschen de Engelsche admiraals en de Deensche bestuursliedeu. De laatste waren natuurlijk geneigd om zich in den oorlog bij Rusland te voegen en in de werkelijkheid werden zij genoodzaakt den bondgenooten hulp te verleenen. Van een anderen kant is het niet onbekend, dat de Russische partij ontevreden is over de onzijdige houding der Deensche regering. Die partij wilde dat het gouvernement de gelegenheid benuttigd had, die de winter aanbood, om zich ten gunste van den Czaar te verklaren. In dat geval had de Sond zóó versterkt kunnen worden, dat de bondgenooten Elseneur en Kroonenburg even onneembaar zouden gevonden hebben als Kroonstadt en de blokkade zich tot het Kattegat zou hebben moeten bepalen.

Men moet bekennen dat Denemarken zich in nog moeijelijker toestand bevindt, dan in de vroegere oorlogen, toen Karel XII op het punt stond van dat rijk eene Zweedsche provincie te maken en Nelson Kopenhagen blokkeerde.

En dit oogenblik nu is het, dat de Vereenigde Staten uitkiezen om Denemarken van eenige honderde dollars te berooven, die wij dat rijk voor onzen handel in de Oostzee betalen. Het valt onmogelijk tegen over die daadzaak zich niet Greytown te herinneren. In beide gevallen bestaat eene gelijkheid, die bij den eersten oogopslag treft. In beide gevallen had de Noord-Amerikaansche regering een schijn van regt op hare zijde; in beide gevallen had zij te doen met een tegenstander, ongeëvenredigd met haar in magt; in beide gevallen gaf zij hare bedoelingen in de vermetelste taal te kennen, en wij kunnen er borg voor spreken, dat zij hare voornemens te Kopenhagen, even als te Greytown, met het krachtvolste geweld zal doordrijven.

Afgescheiden van den oorlog, hebben sedert een geruimen tijd bijzondere oorzaken de komst van Noord-Amerikaansche schepen in de Oostzee verminderd. In 1849 betaalden 129 derzelven den tol, in 1853 slechts 96. In 1854 bedroeg de gansche uitvoer der Vereenigde Staten naar de havens in de Oostzee — Russische, Zweedsche, Noorweegsche en Deensche — nog niet de waarde van 1.700,000 dollars. En evenwel om den onbeduidenden tol door die 96 schepen betaalde, om het regt van 1 à 2% over $1^1/_4$ millioen der Noord-Amerikaansche goederenwaarde geheven, bedreigt de regering der Vereenigde Staten een der oudste, vrijzinnigste en moedigste rijken van Europa met vernieling.

Nemen wij aan dat Denemarken het regt niet heeft dien tol te heffen, toch is het niet bewezen dat hij onbillijk is. De gewoonte heeft hem gewettigd. Denemarken heeft de vuurtorens opgerigt en de baken gesteld en indien het ook al waar is, dat andere natiën in dergelijk geval, de doorvarende schepen niet belast hebben, zoo kan die belangeloosheid toch niet als een wet tegen Denemarken worden ingeroepen. Maar veronderstel dat deze belasting niet te billijken is, is het dan toch niet vreemd te zien, dat de Vereenigde Staten, zoo trotsch op hun vooruitgang, rijkdom en magt, de eenigste beschaafde natie zijn, die zich daaraan wil onttrekken en zich openlijk in vijandschap stelt tegen over Denemarken..... om eenige honderde Dollars?

— De *Spiegel* van Mount-Rolly bevat de volgende bekendmaking, die wij letterlijk en zoo naauwkeurig mogelijk vertalen.

Mijn man is weg! Twee Dollars belooning!!

Ik acht het pligtmatig het publiek kennis te geven, dat mijn man, George Smith, mij zonder eenige billijke reden verlaten heeft — en daar men vermeent, dat hij met de vrouw van een ander is op stok gegaan, zoo wilde ik alle vrouwen waarschuwen zich niet met hem in te laten, — want als hij er een verlaat, kan hij het ook eene andere doen en men kan geen vertrouwen in hem stellen.

Hij is kort van gestalte, vrij sterk, bruin van tint, heeft gitzwarte hairen en een goed voorkomen.

Indien hij eene andere vrouw heeft medegenomen, gelijk ik veronderstel dat hij gedaan heeft, zal ik hem als een niet veel bijzonders (*small potatoes*) beschouwen, en nooit meer met hem leven, — doch ik wenschte hem slechts gedurende een half uur te zien, om hem de lengte mijner tong te toonen. — Ho! ho! hoe zou ik hem uitluchten! Ieder die hem terugbrengt, zoodanig dat hij mijn gevoelen over zijn persoon te weten kan komen, zal twee dollars zuur verdiend geld ontvangen.

HENRIETTE SMITH.

Mount-Rolly 30 Julij 1855.

— In de *Honigby* van New-Orleans komt het volgende voor:

De Yankees zijn zeer vindingrijk, doch zij hebben nu zich zelven overtroffen. Zij maken in deze dagen hemdsboordjes van *blik* en zoo volmaakt, dat men een geoefend oog moet hebben, om dit metaal (dat wit gemaakt wordt) van een gesteven boordje, uit de handen eener waschvrouw komende, te onderscheiden. Deze laatste uitvinding onzer Noorderlandgenooten heeft in de steden en het platteland van Nieuw-Engeland, waar men voor alles op zuinigheid uit is, veel opgang gemaakt en het blikken hemdsboordje zal ook wel spoedig te New-Orleans verschijnen.

HAITI.

Het Haïtische keizerrijk heeft reeds menig voorbeeld opgeleverd der een weinig te natuurlijke zeden van deszelfs inwoners. Het volgende, getrokken uit een dagblad van het land, overtreft echter alle vroegeren.

Jeremie, 24 Junij. Men maakt bij het bestuur der justitie een weinig te veel getier over beuzelingen; wij zullen de omstandigheden daarvan later mededeelen. Gisteren had er eene vechtpartij plaats tusschen den president van het keizerlijk hof en den substituut van den procureur generaal.

Scheepsberigten.

Straat Sunda doorgezeild.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.	Datum.	Naar
Novemb.	2	Engelsch	Nouvinou Nouvisen	J. Burk	Manilla	4 Oct.	Cock.
»	—	»	Emelyn	T. Joogoed.	Singapore	14 »	Mauritius.
»	—	»	Hermina,	R. Keihuldy.	»	14 »	Postland.
»	—	»	Laihien Vai.	A. Braun.	»	15 »	Adelaide.
»	3	Amerikaansch.	Neptinus	J. A. Patten	China	23 Sept.	Londen.
»	—	Engelsch	Quimtin Leitch.	M. Warden.	Singapore	18 Oct.	Caap. en Liverpool.
»	4	»	Assjiun	J. Wood.	Shanghae	4 »	Londen.
»	—	»	Gerat Britanie.	J. Pinil.	China	8 »	Liverpool.
»	—	Amerikaansch.	Sunny South	Gohegory.	Hongkong	12 »	New-York.

Aangekomen Schepen te *Batavia*.

Datum.		Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.	Datum.	Agenten.
Nov.	3	Engelsch	schip	Charlotta Ann.	Young	Melbourn	29 Sept.	Hunter, Houghton en co.
»	4	Nederlandsch	brik	Karel August	Gerrebrands.	Rotterdam.	29 Junij.	Haager, en Schuurman.
»	—	»	bark	Schouwen	J. Kroll.	»	22 Julij.	Maclaine, Watson en co.
»	—	»	»	Batavia.	Said Alhadat	Pecalongan	31 Oct.	Gezagvoerder.
»	—	Engelsch	»	Jarra.	Koy.	Manilla	10 »	Martin, Dyce en co.
»	—	»	»	Magaret Mitchill.	Stiles.	Hongkong	11 »	Busing, Schröder en co.
»	5	Fransch	schip	Chily no. 2.	E. Pue.	Californie	21 Julij	G. Suermondt en co.
»	—	Nederl. Indisch	schoen.	Schander Salim.	Sech Baisa.	Indramayoe	3 Nov.	Coulster.
»	—	» »	»	Batavia.	Giam Liangsoey	Cheribon	. . .	D. N. Buijs en co.
»	6	Nederlandsch	bark	Minister Thorbecke.	. . .	Rotterdam	. . .	P. Landberg, en Zoon.
»	—	»	schip	Toenia	Zeeman	»	. . .	B. Kopersmit en co.
»	—	»	»	Goede Verwachting.	. . .	Amsterdam.	. . .	Paine, Stricker en co.
»	—	Nederl. Indisch	stooms.	Padang.	C. F. A. Persille.	Padang	. . .	B. Kopersmit en co.
»	—	» »	stoomb	Langan Lamongan.	T. Deighton.	Samarang	. . .	Maclaine, Watson en co.
»	—	» »	bark	Jenor.	. . .	van de Oost	. . .	Coulster.
»	—	» »	brik	Tartar	. . .	Pecalongan	. . .	Gezagvoerder.

Vertrokken Schepen van *Batavia*.

Datum.		Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Nov.	4	Nederlandsch	bark	Nyverheid	Kerkstra.	Soerabaya.
»	—	»	»	Jeannette Cornelia.	Veldman	»
»	—	Nederl. Indisch	»	Charlotta.	J. M. Sobels	Sumanap.
»	—	» »	»	Tatas Banjermassing	Sarief Bakaroen.	Banjermassing.
»	—	» »	brik	Pasekan.	Lim Kitjiang.	Pacalongan.
»	—	Nederlandsch	fregat	Jacob Roggeveen.	J. Vos van Marken	Tagal.
»	6	Nederl. Indisch	bark	Ana Serie.	Said Al Aydroes	Sumanap.
»	—	Engelsch	»	Wanderer	Gilbert.	Sydney.
»	7	Nederlandsch	schip	Wassenaar	A. Hofstee.	Nederland.
»	—	»	bark	Admiraal Piet Hein.	Hazewinkel	»
»	—	Engelsch	schip	Charles Holmes	Bowlby.	Soerabaya.
»	—	Nederl. Indisch	bark	Fatahool Moebarak	Goestie Salman.	Samarang.
»	—	» »	brik	Noorfol	Said Alhabassy.	Banka.
»	—	Z. M.	stooms.	Batavia.	luit. t/z. 1 k. de Man	Koerst. om de Oost.

In lading liggende Schepen te *Batavia*

Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsch	bark	Triton	Olie	. . .	B. Kopersmit en co
»	»	Johanna Hendrika.	Hoek	. . .	»
»	»	Anna Maria Wilhelmina.	Fisscher.	. . .	»
»	»	Schouwen *.	J. Kroll	. . .	Maclaine, Watson en co.
»	»	Zwerver.	Koekelis.	Rotterdam	G. Suermondt en co.
»	brik	Karel August	Gerrebrands	Ned. v. Samarang.	Haager en Schuurman.
»	bark	Jan van Brakel *	Esink	Amsterdam	De Weerdt, Ruyl en co.
»	»	Australie *.	J. C. Harten	. . .	P. Landberg en Zoon.
»	»	Zwarte Zwaan *	Muller	. . .	Kreglinger, Dummler en co.
»	»	Tasmania *.	J. B. Jonker.	. . .	Tiedeman en van der Burg.
»	»	Senior.	K. L. Swarts.	Nederland	C. Bahre en G. Kinder.
Nederl. Indisch	bark	Naga Laut	J. Winter	Samarang	John Prijce en co.
» »	»	El Masboor.	Sech Awab.	Cheribon en Tagal.	Coulster.
» »	bark	Alnoer.	Sech Said.	Samarang.	»
» »	»	Faid Alim.	Said Alhadie.	Palembang	»
» »	»	Machmoedie	Said Segaf	Padang	»
» »	»	Schander Salim.	Sech Barisa.	. . .	»
» »	schoen.	Batavia.	Giam Liangsoey	Cheribon	D. N. Buys en co.
» »	bark	Atiat Toelwadoet.	Sech Bosaib.	Samarang.	»
» »	»	Amana Tulbarie.	Sech bin Ajibidie.	Soerabaya	»
» »	»	Salma.	Said Alhabassy.	Soerabaya en Makasser	»
Engelsch	»	Alverton *	Clarkson.	. . .	Maclaine, Watson en co.
»	schip	Tay	J. A. Grant.	Frankryk.	Adam en co.
»	bark	Elisabeth.	Beviradge.	Nederland	C. Bahre en G. Kinder.
»	»	Dudbrook *	W. R. Mills.	Singapore	Martin. Dyce en co.
»	»	Jarra *.	Ebenezer Roy.	Bremen	»
»	schip	Charlotta Ann	Joung.	Amsterdam	Hunter, Houghton en co.
»	bark	Margaret Mitchell	Stieles	Holland	Busing, Schröder en co.
Amerikaansch.	schip	Carolina Tucker.	Congden.	»	Busing, Schröder en co.
Bremer	»	Roland	Rucht	Holland	»
Fransch	bark	Maria Gabrielle.	Doly.	Nantes	G. Suermondt en co.
»	schip	Chily No. 2.	E. Pue.	. . .	»

De Particuliere Schepen zijn aangeduid met een *.

Aangekomen schepen te *Samarang*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Oct.	25	Ned.	bark Willem de Clercq.	P. Ouwehand.	Batavia.
»	—	»	bark Makassar.	van der Meyden.	»
»	27	N. I.	st. Koningin der Nederl.	J. Prins.	»
»	28	Fr.	schip Benjamin Sanier.	A. Faulard	Soerabaya.
»	31	N. I.	bark Arief Banjermaas.	Mohamat Arip.	»
»	—	»	stooms. Langan Lamongan	T. Deighton	Batavia.
Nov.	1	Ned.	bark Emelie.	J. B. Perry.	Amoy.

Vertrokken Schepen van *Samarang*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Oct.	26	N. I.	bark Tjan Goan.	Sie Ik Hiem.	Riouw.
»	—	»	brik Sie Banjak.	Hadjie Rasip.	Soerabaya.
»	—	Fr.	schip Michel Montaigne.	J. Gachet	Batavia.
»	—	N. I.	schoener Abdul Rachman.	Hadjie Amin.	Kattei.
»	—	Ned.	bark Jacoba Christina	J. C. Berk.	Nederland.
»	—	N. I.	bark Thai Liong	Tan Tonghay.	Tagal.
»	27	»	» Naga Laut.	J. Winter	»
»	28	Fr.	schip Marie Gabrielle	F. L. Doln	Nantes.
»	29	Ned.	bark Jacob	F. C. Borger.	Soerabaya.
»	—	»	bark Willem de Clercq.	P. Ouwehand.	»
»	—	N. I.	» Machmoet	Kassan	Riouw.
»	—	»	st. Koningin der Nederl.	J. Prins.	Soerabaya.
»	30	Ned.	bark Christina Agatha.	H. de Visser.	»
»	—	N. I.	Atiat Ulmaulah	Goestie Tasim.	Padang.
»	—	»	Bientang Anam	J. van Hulstyn.	Soerabaya.

In lading liggende Schepen te *Samarang*.

Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederl. Indisch	bark	Srie Brahan	Hoormat	. . .	Gezagvoerder.
» »	»	Jadoel Wadoet.	Sech Fagie.	. . .	Gezagvoerder.
» »	schoen.	Hap Eng	Tan Kie.	. . .	»
» »	stoomb	Langan Lamongan.	T. Deighton	Batavia	Mac Neill en co.
» »	bark	Arief Banjermaas.	Mohamat Ariep	. . .	Gezagvoerder.
» »	»	Ellen	J. C. Lebert	Batavia	B. Kopersmit en co.
Nederlandsch	bark	Emelie.	J. P. Perry.	. . .	Gezagvoerder.
»	»	Macassar.	van der Meyden	Nederland	Dorrepaal en co.
Fransch	schip	Benjamin Sanier	A. Faulard	Havre	»

Aangekomen schepen te *Soerabaya*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Oct.	27	N. I.	stooms. Banda.	F. H. Schmidt.	Batavia.
»	—	»	schoener Anis	Sech Bahasoan.	Banjermass.
»	—	Ned.	schip Barend Willem.	J. W. Retgers.	Batavia
»	29	N. I.	kotter Krabbe	Mardam.	Bezoekie.
»	—	Ned.	bark Margaretha Johanna.	M. Schouw.	Londen.
»	—	N. I.	brik Sie Banjak.	Hadjie Rasip.	Samarang.

Vertrokken schepen van *Soerabaya*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Oct.	27	N. I.	bark Arief Banjermaas.	Mohamat Arip.	Samarang.
»	22	»	schip Fathool Barie.	Hadjie Samsodin	Banka.
»	30	Eng.	bark Alverton.	R. M. Clarkson.	Rotterdam.
»	—	N. I.	schoener Kangpie.	Ong Kanghan.	Balie Bad.

In lading liggende Schepen te *Soerabaya*.

Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsch	schip	Burgermeester Hoffman.	N. A. Dykama.	Nederland	W. Cores de Vries.
»	bark	Formosa.	M. A. Smits.	»	B. J. van Eck en co.
»	»	Cornelia Mathilda	J. J. Muntendam.	»	Fraser, Eaton en co.
»	»	Adolf van Nassau.	D. D. Borchers.	Nederland	»
»	brik	Koning Willem II	G. van Eyk Menkman.	Nederland	»
»	schip	Admiraal de Ruyter	S. Stapert	»	Hoekstra. Gysing en co.
»	......	Maria Diederika.	A. van Marion	»	van Leeuwen en co.
»	......	Immagonda Sara Clasina	N. Rademaker.	»	»
»	schip	Barend Willem	J. W. Retgers.	. . .	
Nederl. Indisch	bark	Djoemoeroet	Oei Boe.	. . .	
» »	»	Fatal Maän.	. . .	. . .	
» »	schoen.	Anis	Sech Bahasoan	. . .	
» »	»	Isabel.	. . .	. . .	
» »	»	Djaleha.	Hoesin Samsodin.	. . .	
» »	»	Canolina.	Pa Norieba	. . .	
» »	bark	Dennok Bientang Toedjoe.	Lim Pik-I	. . .	
» »	»	Bacht Mastom.	Said Alhabassy.	. . .	
» »	stooms.	Java.	. . .	. . .	
» »	»	Banda	F. H. Schmidt	. . .	

AANGEKOMEN PASSAGIERS.

Met de Ned. bark *Oosterling*: de heer *C. Brodie*.

Met het Ned. schip *Wassenaar*: de heeren *Dammeri* en *familie*. — *Hempenius*.

Met de Ned. bark *Ellen*: de heeren *S. L.* en *E. P. Cutter*.

Met de Ned. bark *Triton*: de heer *Schluter*. — Z. M. troepen.

Met de Ned. schoener *Anna Maria Wilhelmina*: de heer *van der Kwast*.

VERTROKKEN PASSAGIERS.

Met het Ned. schip *Willemina en Clara*: de heer *D. Schuurm*[illegible] *familie*. — mevr. *Starckenburg Jutting*.

Handelsberigten.

Aan- en Uitvoer te Batavia *van den* 29 *Oct.*, *tot en met den* 3 *Nov.*, 1855.

AANVOER.

Van Soerabaya per ned. ind. schip *So-ootdin*, gez. Sech Sahan bin Said.

213 st. balken. 231 do. planken. 29 do. boegs. sarongs. *Said* [illegible] *hamat Aijdiet*.

voor Banca.

3000 pic. rijst. *Said mohamat Aijdiet.*

Van Prigie per ned. ind. schip *Charlotta*, gez. J. M. Sobels.

$2641^{88}/_{125}$ pic. koffij. *Gouvernement.*

Van Mauk per praauw sampang gez. Dakim.

150 pic. rijst. *Gam.*

Van Becassie per praauw sampang gez. Sandra.

150 pic. rijst. *Tan Siong.*

Van Becassie per praauw sampang gez. I-jan.

180 zakk. rijst. *Tan Siong.*

Van Indramaijoe per praauw sampang gez. Jan.

252 pic. rijst. *Oeij Tjie.*

Van Indramaijoe per praauw sampang gez. Sariem

196 pic. rijst. *Tjia Eng.*

Van Indramaijoe per praauwen sampang gez. Siedien en Mocki[illegible]

504 pic. rijst. *Tjioe Eng.*

Van Indramaijoe per praauwen sampang gez. Kiemien en Doelat[illegible]

504 pic. rijst. *Lim Boenhian.*

Van Indramaijoe per praauw sampang gez. Kaidien.

336 pic. rijst. *F. S. Samuels.*

Van Samarang per ned. ind. stoomb. *Langan Lamongan*, gez. T. Deighton.

276 pic. notenmuscaat. 54 do. foelie. 1 zak zaai tarwe. 10 kn. [illegible] tonets. 1 do. mousselinnen. $39^{12}/_{100}$ pic. koffij. $24^{88}/_{100}$ do. geb[illegible] ken do. 1 kt. slendangs. 2 do. hoofddoeken. 1 do. inl. batik. [illegible] do. diversen. 3 do. batik. 1 do. thee. 2 tonnen 2 kn. indigo. [illegible] pak emmers. 1 do. batik. 2 krandj. suiker. 1 tromm. geemballee[illegible] 1 krandj. tuigen. *Order.*

1 kt. bat. lijnwaden. uit het entrep. *Voor het entrep. Alhier.*

7 krandj. gouv. goederen.

UITVOER.

Naar Samarang per ned. ind. stoomb. *Langan Lamongan*, gez. F. Deighton.

7 kn. mann. sigaren. 1 do. vesten goed. 12 kn. gedr. katoen. [illegible] *Ewen en co.*

25 kn. champagne. 25 do. rhijnwijn. 1 chocolade. (9 kn. mann. [illegible] garen. uit het entrep. *J. de Fiennes.*

1 kt. zilv. specie. *Said mohamat Satrie.*

6 ramen vilt. *Morgan Melbourn en co.*

100 vs. boter. 1 kt. champignons. 1 tromm. kleeding. *van Riet* [illegible] *Ter Gouw.*

5 kn. limonade. 3 kn. vruchten op brandewijn. 12 ks. z. m. kaze[illegible] 2 kn. valken. hier. 1 do. chocolade. 3 kn. vruchten op zuur. [illegible] vn. bier. *Louran en van Walcheren.*

1 kt. zilv. specie. *Sech awal Jawas.*

1 kt. gordijn goed. 1 kt. kramerijen. 1 do. naaigaren. 1 do. kleini[illegible] heden. *van den Broek en co.*

Aan- en Uitvoer te Soerabaija *van den* 19 *tot en met den* 23 *Oct.*, 1855.

AANVOER.

Van Batavia per ned. ind. bark *Bacht Mastora*, gez. Said Ibrahim Alhabasy. agt. Gezagv.

100 led. leggers. 7 kn. lijnwaden en ruwe zijde. 15 vs. en 20 ks. kruid. 50 vs. verf. *Adam en co.*

5 oxhd. en $5^{1}/_{4}$ vn. wijn. 1 wagen. 25 st. suiker pannen. 1 kt. grafsteen. 15 kn. koopmanschapp. en glaswerken. *Fraser Eaton en co.*

200 vs. boter. 3000 st. vloersteenen. *Ruyl Cramer en co.*

97 coll. lijnwaden. kramerijen en koopmanschapp. *van Leeuwen en co.*

15 stell. koffers. 196 kn. roode wijn en eau de cologne. *Schimmelpenninck en co.*

7 vn. en kn. ijzerwerk. 5 oxhd. roode wijn. 17 fircans cognac. *P. Kervel en co.*

63 ks. dranken en provisien. 2 doz. bitter. 53 blikken groentens. *Bechade.*

5 kn. knoopen en cambrics. 1 krandj. aardewerk. *Mc. Millan Marten en co.*

13 kn. en bn. lijnwaden. *Hoekstra Gijsing en co.*

1 bl. zeildoek. *Mc. Millan Marten en co.*

17 coll. div. provisien en dranken. *P. Vreede Bik.*

6 kn. slendangs en gedr. katoen. 137 md. aardewerk. 2 do. monsters aardewerk. 2 kn. slendangs. 100 pic. kruidnagelen. 19 pakk. touwwerk en eenige kleinigheden. *Order.*

10 vn. meel. 25 pic. was. en eenige kleinigheden. *Marterius,*

Van Nederland via Batavia per ned. schip *Maria Diederika*, gez. A. van Marion. agt. van Leeuwen en co.

Zie Uitvoer te Batavia Java-Bode dd. 20 Oct., 1855 no. 84.

Van Nederland via Batavia per ned. schip *Immagonda Sara Clasina*, gez. N. Rademaker. agt. van Leeuwen en co.

10 vs. zilv. specie. *N. H. M.*

100 vs. boter. 20 vn. bier. 132 provisien. *Gezagv.*

Van Nederland via Batavia per ned. schip *Formosa*, gez. A. Smits. agt. B. J. van Eck en co.

Zie Uitvoer te Batavia Java-Bode dd. 17 Oct., 1855 no. 83.

UITVOER.

Naar Balie per ned. ind. bark *Asultanie*, gez. Sa.d Mohamat bin Aloei Segaf.

2 kn. lijnwaden. *Sech Abd. bin Oemar Bahanan.*

f 2000 aan sp. matten. *Said Aboebakar Segaf.*

4 kn. gedr. en gev. katoen. *Fraser Eaton en co.*

Naar Riouw en Singapore per ned. ind. bark *Fathol Kair*, gez. Oeij Mesoeij.

2100 pic. rijst. *Go Ngotian.*

1 kt. lijnwaden. *f* 1500 aan zilvermunt. $11^{18}/_{20}$ corg. lijnwaden. *f* 3000 aan sp. matten. Diverse Arabieren.

Naar Nantes via Samarang per Fr. schip *Benjamin Sanier*, gez. A. Foulard.

50 pic. rotting. 1500 st. koehuiden. $596^{88}/_{100}$ pic. koffij. *Fraser Eaton en co.*

GEDRUKT EN UITGEGEVEN TE BATAVIA BIJ W. BRUINING.